

بۆچی ئىمە دژى ھەلبژاردىن...؟

جەزا چىگىانى

ئىمە كىن ؟ مەرج نىيە كە وشەي (ئىمە) بەكارھىنرا مەبەست پىكخراوئىك يان كۆمەلەيەكى قەوارەدار بىت. بەلكو مەبەست ئەو كەسانەيە كەپىركردنەوہيان لە ناستى كىشەيەكدا يەكويئەيە .

(قۇنتەراتجىيەكانىش * (يەكيتى و پارتى) بە بەرژەوہندى پارت و خىزان و تاك . مروقى نەتەوہى مروقىكى دىكتاتور و فاشى و پرىمىتيف نىيە . مروقى نەتەوہىي مروقى مروقىدوست و دىموكراسى خوازە . بۆيە داواى زىندوكردەوہى مافەخولەمىشكراوہكانى مروقى دەكات . مروقى نەتەوہى بەرپىزەوہ دەروانىتە ھەلبژاردن و چالاكە لە دىموكراتىزەكردى كۆمەلگادا . ئەگەر ئەركى پاراستنى نىشتمان ئەركى نەتەوہىيەكان بىت . ئەوہ ئەو ئەركە لە پىناوى پاراستنى مافە مروقىيەكانى ئەو كۆمەلە مروقىيە كە لە نامىزى سنورى ئەو نىشتمانەدا دەژىن . يانى پاراستنى مافە چىنايىيەتيەكانى چىنە دژەكانى ناو كۆمەل و تۆپزە لەيەك نەچووەكان . مروقى نەتەوہى رپىزى بۆ نەتەوہكانى ترى جىهان سەرجەمىيە . ھوشيارى و پاكى ھزرى نەتەوہى لە پەسەندكردى مافە مروقىيەكانى نەتەوہ جياكانى ترى جىهانەوہيە . برواى بە چەوسانەوہى مروقى لە لاين مروقىوہ نىيە و خەباتەكەى لە پىناوى نەھىشتنى چەوسانەوہى مروقىوہ سەقامگىر بووہ . جياوازى لە نيوان فاشىسىم و مروقىسىم دا (تەنيا پەسەندكردى رەنگ و دەنگ و رەگەزە جياكانى جىهانە لە فەلسەفە مروقىيەكاندا) ئەوہى ئىمەي (كوردستانىيەكان) ى كردوہ بە ئۆپۆزسىونى ھەلبژاردنى باشورى كوردستان و عىراق . ناپاكي . ساختەجىتى , قۇنتەراتجىتى سىياسى , قولابىكردى دەنگ . بى پرىنسىبى بنەما رەسەنەكانى ھەلبژاردن و بى ياساى پاراستنى مافى تاكى كۆمەلە . كالبوونەوہى كوردستان بوونى باشورى نىشتمانمانە لە ژپىر عەباى بەرژەوہندى ناسىونالىستى عەربىدا . بە دەستى چەند قۇنتەراتجىيەكى كوردى وەك (بارزانى و تالەبانى) . 83 سالە ئىمە گلەى لە ئىنگلىزەكەين كە بەبى وىستى گلەى كورد . باشورى كوردستانيان لە ناسىونالىستى عەرەبى مار بىرى . ئىستى قۇنتەراتجىيە كوردەكان بە ھوى ھەلبژاردنەوہ جارىكى تر باشورى كوردستان لە عەرەب مارەدەكەنەوہ .

ئەم شانۆگەربىيەى كە پىدەوترى ھەلبىژاردن بازىيەكە بۇ دارشتنى قەوارەيەكى سىياسى نۆى ئالقه لە گۆى بۇ ناسيونالىستى عەرەبى عراقى و دكتاتورىتىكى ترى وەك صدام . كەتپدا يەكەم قوربانى مروقى كوردە . بەلگەى زىندوو ئامادەنەبوونى دەسەلاتى كاتى عەرەبى عراقى بە كوردستان بوونى كەركوك وبى مافكردى كوردە ھەندەرانىيەكان لە ھەلبىژاردنى ھەرىمى كوردستان . سوكاپەتيكردن بە ئاوارەكانى كەركوك وبەردەوام بوون لە بە عەرەبكردى شارە پترۆلىيەكانى كوردستان . يەكەم براوہش كۆمپانىيە پترۆلىيەكانى ئەمەرىكى و ناسيونالىستى دپ و پرمىتتىفى عەرەبە . (تاوانم نەنوسىوہ كە عەرەب بە پرمىتتىف دادەنىم . ئاخىر ئەوان ئىمەى كورد وەك ئاژەل پەسەند دەكەن) .

دارشتنى لىستى دىكتاتورىانەى ھەردوو زلەيزەكە لە باشوردا (يەكىتى و پارتى) دوو پروى ھەيە : يەكەم : لەسەر ئاستى مافە مروىيەكانى تاكى كورد لە باشوردا : گەورەترىن تاوانە لە ئازادى مروقى كورد دەكرى . بۆ؟؟؟ چونكە لە ھەر لەشىكى سىياسىدا بەرەى ئۆپۆزسىيۆن لاواز بوو مەملانى كۆمەلگا لاواز دەبىت و دەسەلاتى رەھا لە لاين سەركۆزەرەوہ قورخەكرىت يانى دكتاتورى) . دەبوایە شىوہى ھەلبىژاردن لە باشوردا ئازاد بوایە . لىستى ھاوبەش نەبوایە . دوای ھەلبىژاردنى ئازادانە چ پارتىك زۆرىنەى دەنگى مسۆگەر بكردايە دەيتوانى لە تەك پارتىكى تردا مېريان دروستبكردايە و بەرەى ئۆپۆزسىيونىش بە بەرنامەى خۆيەوہ لە پەرلەماندا بوونى ھەبوایە . ئەمە شىوہى ساخلەمى ھەلبىژاردن و دەسەلاتى كۆدەنگە .

دووھەم : دوای سەقامگىركردنى دەسەلاتىكى فېدرالى تايبەت بە كورد لە باشورى كوردستاندا... مروقى كورد دەيتوانى ھاوبەشى لە ھەلبىژاردنى عراقدا بكردايە . ئەمە شىوہى ديموكراسى و فېدرىالى دەچەسپىنى . لە دوای جەنگى جىھانى دووھەمەوہ ئەم شىوہىە لە ئەلمانىيدا پىادەدەكرىت . ھەر ناوچەيەكى كۆمارى فېدرىالى لە ئەلمانىدا لە سنورى دەسەلاتى فېدرىالى خۆيدا ئازادن . دوای دارشتنى قەوارەى سىياسى خۆى ھاوبەشى لە ھەلبىژاردنى (سەرچەمى) تەواوى ئەلمانىدا دەكات . ئەگەر بۆ نەتەوہىەكى زىنگ و ساخلەمى وەك ئەلمان كە خاوەنى يەك زمان و مېژوو و قەوارەيەكى نەتەوہىن , خاوەنى ماركس . كانت و ھىگل و بتهوفن و ھتلەر و نىجتەن و تەكنەلۆژىيەكى فرە و كەپىتالىكى قەبەن . كە ئەمانە كەسايىەتى نەتەوہى ئەلمانى بە شىوہىەكى وا پتەو و سەقامگىركردوہ ھىچ ھىزىك نىە بېروشىنى . ئەم شىوہىە ساخلەم وراست بى . ئەوہ بۆ ئىمەى كوردى باشورى . زۆر پىويستە كە ھەمىشە ئىمە چاوەرى لە دايك بوونى صدامەكان و صدرەكانى عەرەب لە عراقدا دەكەين و كەسايەتى نەتەوہىمان لە سەرھەلدانى ئىسلامەوہ تا ئىستا لە لىتاوى فاشيان گەوزاوہ . پىش ئەوہى مروقى كورد خەمى يەكپارچەى عراقى كۆلۆنىالى ھەبى . پىويستە لەشى سىياسى كورد لە باشوردا ساخلەم و پتە و خاوەن ئىستراتىجى و بەرنامەى نەتەوہى بىت . وەك گەلىكى جيا لە عەرەب و خاوەن تايبەتمەندى مېژوو و زمان و كولتور و دىن و خاك و ئىستراتىجى خۆى . كوردستانىيەكان دژى ھەلبىژاردن و دروستكردنەوہى عراقىكى نۆين . كەمافە مروىيەكان دەبىتە قوربانى پلە يەك تپدا . ئىمە ئۆپۆزسىيۆنى ھەلبىژاردنى چونكە كەسايىەتى نەتەوہى و رەسەنى مروى كورد دەبىتە قوربانى ويستە ناسيونالىستەكانى عەرەب . دروست بوونەوہى عراق . يانى دروستكردنەوہى زىندانى 83 سالەى دەسەلاتى عەرەب بەسەر كورد دا . يانى بە تالانبردنى سامانە سىروشتىيەكانى كوردستان و برسىكردى مروقى كورد يانى .... يانى .... يانى كورد لە مروقەوہ بە ئاژەل .... بۆيە ئىمەى (كوردستانى) دژى ھەلبىژاردنى .

فرانكفورت ... 23/01/2005

jazachingiani@hotmail.com
www.chingiani.de